T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/535
KARAR NO : 2019/584
KARAR TR: 30.09.2019

ÖZET: 15/08/2007 - 28/02/2014tarihleri arasında davalı şahsa yersiz ödeme yapıldığını, davalı şahsa yapılan yersiz ödemenin işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsili istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. Y.E.T.
Davalı : V.Ş.

O L A Y : Davacıvekili dava dilekçesinde özetle; davalıya Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nce verilen 15/11/2006 tarih 4492 sayılı raporun kurumca incelenerek davalının "Adi Malul" olduğuna karar verildiğini, davalının kendi bağlı olduğu kurumca da 24/07/2007 tarihinden itibaren emekliye sevk edilmesi üzerine kendisine 15/08/2007 tarihinden itibaren malul aylığı bağlandığını, Konya 1. İdare Mahkemesi'nin 2009/571 E 2013/114 K sayılı kararı ile davalının Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin 13/06/2013 tarih 6341 sayılı raporuna istinaden malul olmadığına karar verildiğini, bu nedenle kurumca 03/08/2007 tarih ve 662647 sayılı maluliyet aylığı bağlanmasına ilişkin işleminin iptal edildiğini, 15/08/2007-28/02/2014 tarihleri arasında davalıya 81.162,21-TL yersiz ödeme yapıldığını, davalıya yapılan yersiz ödemenin işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Konya 4. İş Mahkemesi 2.9.2015 gün ve E:2014/441, K:2015/448 sayı ile, işbu davada davalıya yapılan fazla ödemeden davalının kusurunun olmadığı, bu nedenle 5510 sayılı Kanunun 96/b maddesinin uygulanması gerektiği, bu maddeye göre dosya kapsamından hatalı işlemin tespit tarihinin 04/02/2014 olduğunun tespit edildiği, bu tarihten geriye doğru 5 yıl gidildiğinde 04/02/2009 tarihine ulaşıldığı, bu durumda kurumun talep edebileceği geriye doğru en fazla 5 yıllık sürede yapılan ödemeler toplamının 66.296,34-TL olacağı sonuç ve kanaatine varılmış ve davanın kısmen kabul kısmen reddine karar vermiş, bu karar taraf vekilleri tarafından temyiz edilmiştir.

Yargıtay 10. Hukuk Dairesi: 24.10.2018 gün ve E:2018/3954, K:2018/8498 sayı ile, somut olayda uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görev alanına girdiği gözetilerek, 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b maddesine göre dava şartı olan "yargı yolunun caiz olmaması" nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken işin esasına girilerek yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olduğu gerekçesiyle mahkeme kararını bozmuştur.

KONYA 4. İŞ MAHKEMESİ:9.2.2019 gün ve E:2018/456, K:2019/95 sayı ile, Uyuşmazlık Mahkemesinin emsal kararında 5510 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanuna göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğini korumaya devam edeceği, dolayısıyla, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1-a maddesinde belirtilen idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları ve 5434 sayılı Yasa kapsamında çalışan kamu personeline karşı açılacak davaların görüm ve çözümünün idari yargı yerinde olacağı, 5510 sayılı bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanunun değil 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği sonucuna varıldığı, somut olayda uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görev alanına girdiği gözetilerek 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b maddesine göre dava şartı olan "yargı yolunun caiz olmaması" nedeniyle davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

KONYA 2. İDARE MAHKEMESİ:1.6.2019 gün ve E:2019/553 sayı ile, Uyuşmazlık konusu olayda; Anayasamızın 135. maddesi. 4857 sayılı Kanunun 1 ve 4. Maddeleri uyarınca 15.08.2007-08.02.2014 tarihleri arasında davalıya ödenen 81.162,21 TL yersiz ödenen aylık için borç kaydı oluşturulduğu, olayın niteliğinin genel hükümler çerçevesinde tahsil edilmesi yolunda tesis edilen işlemlerden kaynaklanan alacak yada istirdat davası niteliğine döndüğü, davanın görüm ve çözüm yerinin adli yargının (yetkili iş mahkemesinin) görev alanına girdiğinin anlaşılmış olması nedeniyle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi gereğince uyarınca adli yargı dava dosyasının istenilmesine, görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine ve dosya incelemesinin görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ veAhmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan30.09.2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, idari yarg dosyası ile birlikte adli yargı dosyası da temin edilmek sureti ile 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli old yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile

Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davalıya Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nce verilen 15/11/2006 tarih 4492 sayılı raporun kurumca incelenerek davalının "Adi Malul" olduğuna karar verildiğini, davalının kendi bağlı olduğu kurumca da 24/07/2007 tarihinden itibaren emekliye sevk edilmesi üzerine kendisine 15/08/2007 tarihinden itibaren malul aylığı bağlandığını, Konya 1. İdare Mahkemesi'nin 2009/571-E, 2013/114-K sayılı kararı ile davalının Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin 13/06/2013 tarih 6341 sayılı raporuna istinaden malul olmadığına karar verildiğini, bu nedenle kurumca 03/08/2007 tarih ve 662647 sayılı maluliyet aylığı bağlanmasına ilişkin işleminin iptal edildiğini, 15/08/2007-28/02/2014 tarihleri arasında davalıya 81.162,21-TL yersiz ödeme yapıldığını, davalıya yapılan 81.162,21-TL yersiz ödemenin işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" başlığını taşıyan 2. maddesinin birinci fıkrasında, "1. (Değişik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

(İptal: Ana.Mah.nin 21/9/1995 tarih ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000 - 4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

(Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar" hükmüne yer verilmiştir.

İdari davalardan olan iptal ve tam yargı davalarında davalı daima idaredir. Bir başka deyişle, idari yargı yerinde açılan bir iptal ya da tam yargı davasına bakılabilmesi için, diğer dava koşullarının yanı sıra, davanın idare aleyhine açılmış olması gerekmekte; idari yargı yerinde gerçek kişiler aleyhine dava açılabilmesine hukuken olanak bulunmamaktadır.

Bu durumda, davanın, ortada idarece kamu gücüne dayalı olarak ve idari usul ve esaslara göre re'sen ve tek yanlı biçimde tesis edilmiş bir işlem veya eyleminden dolayı hak ve menfaati ihlâl edilenler tarafından idare aleyhine açılmış 2577 sayılı Yasa'nın 2. maddesinde belirtilen davalardan biri olmayıp; davacı idare tarafından, fazla ödendiği ileri sürülen ücretin iadesine karar verilmesi istemiyle, gerçek kişi aleyhine açılan dava olması karşısında, idari yargının görevine giren bir dava bulunduğundan söz etmek olanaksızdır.

Buna göre, idarenin, alacak istemiyle gerçek kişi aleyhine açtığı davanın, özel hukuk hükümleri çerçevesinde görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevlidir.

Açıklanan nedenlerle,Konya 2. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Konya 4. İş Mahkemesinin 19.2.2019 gün ve E:2018/456, K:2019/95 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Konya 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNU KABULÜ ile, Konya 4. İş Mahkemesinin 19.2.2019 gün ve E:2018/456, K:2019/95 sayılı GÖREVSİZLİK KARARIN KALDIRILMASINA, 30.09.2019 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Hicabi | Şükrü | Mehmet | Birol |
| DURSUN | BOZER | AKSU | SONER |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Aydemir | NurdaneAhmet | |
| TUNÇ | TOPUZ | ARSLAN |